

Business Centre Club

Warszawa, 29 października 2020 r.

INFORMACJA PRASOWA

Udzielenie realnego wsparcia Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy uznać za rządowy priorytet

- **Business Centre Club przekazał premierowi Mateuszowi Morawieckiemu oraz ministrowi zdrowia Adamowi Niedzielskiemu propozycje rozwiązań mogące usprawnić działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej.**
- **Stojące na pierwszej linii walki z zagrożeniem COVID-19 – niedoceniane i niedofinansowane przez lata – Stacje Sanitarно-Epidemiologiczne pozostają kluczowe dla zapewnienia naszego bezpieczeństwa oraz drożnego funkcjonowania gospodarki.**

BCC proponuje m.in.:

- ✓ odejście od obowiązku kwarantannowania osoby uodpornionej (po przechorowaniu),
- ✓ zniesienie obowiązku odbywania kwarantanny przez osoby z kontaktu z kwarantannowanym,
- ✓ zniesienie wydawania decyzji w formie pisemnej na osoby będące na kwarantannie,
- ✓ oświadczenie osoby odbywającej kwarantannę jako wystarczające do potwierdzenia pracodawcy nieobecności w pracy,
- ✓ przeniesienie najistotniejszych ograniczeń w przypadku wystąpienia stanu epidemii do przepisu rangi ustawy,
- ✓ zapewnienie szybkiego i skutecznego nakładania mandatów za nieprzestrzeganie ograniczeń,
- ✓ zgłaszanie wyników dodatknych SARS-CoV-2 badań wykonywanych komercyjnie,
- ✓ zmianę regulacji dotyczących czasu pracy pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- ✓ pilne wzmocnienie kadrowe,
- ✓ przygotowanie mapy drogowej prowadzonej własnie informatyzacji sanepidu,
- ✓ usprawnienie przepływów finansowych.

Więcej informacji poniżej.

Szanowny Panie Premierze,

Proszę o przyjęcie informacji mogących usprawnić pracę Państwowej Inspekcji Sanitarnej i zoptymalizować walkę z epidemią:

➤ **Zagadnienia natury prawnej:**

1. Odejście od obowiązku kwarantannowania osoby uodpornionej (po przechorowaniu)

Zasadne jest wprowadzenie rozwiązania, według którego osoba kończąca izolację (a więc posiadająca odporność na wirusa SARS-CoV-2) nie będzie musiała być obejmowana kwarantanną wskutek zamieszkiwania lub wspólnego gospodarowania z osobami, które miały kontakt z osobą zakażoną wirusem SARS-CoV-2.

Propozycja nowelizacji rozporządzenia RM w sprawie ograniczeń:

„§ 5. Obowiązku kwarantanny, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 34 ust. 5 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, nie stosuje się wobec osoby, która zakończyła odbywanie izolacji, przez okres 45 dni od dnia zakończenia izolacji.”

2. Zniesienie obowiązku odbywania kwarantanny przez osoby z kontaktu z kwarantannowanym

Uchylenie § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. poz. 1356, z późn. zm.), zgodnie z którym:

„1. Osoba poddana obowiązkowi kwarantanny na podstawie art. 34 ust. 2 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi odbywa ją razem z osobami wspólnie zamieszkującymi lub gospodarującymi. Informuje ona Policję albo organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej o imieniu i nazwisku oraz numerze PESEL i numerze telefonu tych osób, jeżeli go posiadają. Informację tę przekazuje się za pośrednictwem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności, w tym przez telefon.

2. Do osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, o których mowa w ust. 1 oraz § 2 ust. 2 pkt 2, stosuje się przepisy § 4.” Zgodnie z art. 2 pkt. 12 ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2019 r. poz. 1239, z późn. zm.)”

Kwarantanna to „odosobnienie osoby zdrowej, która była narażona na zakażenie, w celu zapobieżenia szerzeniu się chorób szczególnie niebezpiecznych i wysoce zakaźnych”. Zgodnie z przepisami art. 34 ust. 2 osoby, które były narażone na chorobę zakaźną lub pozostawały w styczności ze źródłem biologicznego czynnika chorobotwórczego, a nie wykazują objawów chorobowych, podlegają obowiązkowej kwarantannie lub nadzorowi epidemiologicznemu, jeżeli tak postanowią organy inspekcji sanitarnej. Jak wskazuje przedmiotowy przepis kwarantanna jest jednym z dwóch dopuszczalnych prawnie działań, które mogą być podjęte przez państwowego powiatowego inspektora sanitarnego wobec osób, które były narażone na chorobę zakaźną lub pozostawały w styczności ze źródłem biologicznego czynnika chorobotwórczego. W związku z powyższym w przypadku osób, które są obecnie poddawane kwarantannie, nie ze względu na kontakt z osobą chorą lub zakażoną (tzn. nie miały styczności ze źródłem wirusa SARS-CoV-2), ale jedynie ze względu na wspólne zamieszkiwanie z osobami zdrowymi, które zostały poddane kwarantannie (ze względu na taką styczność), możliwe jest ograniczenie się do nadzoru epidemiologicznego nad tymi osobami bez obejmowania ich kwarantanną. Sytuacja taka dotyczy obecnie przede wszystkim rodziców dzieci, które przebywają na kwarantannie domowej ze względu na kontakt z zakażonym lub chorym uczniem w środowisku szkolnym, a sami kontaktu z zakażonym lub chorym uczniem nie mieli. Należy podkreślić, że w przypadku pojawienia się u przebywającego na kwarantannie ucznia objawów chorobowych – podlega on badaniu w kierunku SARS-CoV-2 i w przypadku uzyskania wyniku dodatniego, kwarantanna ucznia ulega przekształceniu w izolację, a rodzice i inni zamieszkujący wspólnie członkowie rodziny są obejmowani kwarantanną.

Ponadto, w celu zachowania spójności systemowej w zakresie zasad stosowania kwarantanny, należałoby równocześnie odstąpić od stosowania kwarantanny wobec osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących z osobami objętymi kwarantanną ze względu na przekroczenie granicy RP. Wymaga to nowelizacji § 2. ust. 2 pkt 2 rozporządzenia z dnia 7 sierpnia 2020 r. Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

3. Zniesienie wydawania decyzji w formie pisemnej na osoby będące na kwarantannie

Nowelizacja ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2019 r. poz. 1239 z późn. zm.) poprzez całkowite odstąpienie od przekazywania decyzji o nałożeniu kwarantanny na piśmie w trybie art. 33 ust. 3a pkt 3 przez usunięcie z ustawy tego przepisu. Przepis ten jest zbędny, ponieważ na żądanie osoby zainteresowanej może być w późniejszym okresie wydane zaświadczenie o odbywaniu kwarantanny w oparciu o dane wynikające z EWP 2.0 lub 3.0, co będzie znacznie mniej czasochłonne i prostsze do zorganizowania w ujęciu informatycznym. Decyzje o kwarantannie powinny być przekazywane tylko ustnie lub sms-em oraz wpisywane do systemu teleinformatycznego EWP. Informacja o odbywaniu kwarantanny mogłaby się pojawiać na Internetowym Koncie Pacjenta.

Taka możliwość – niewydawanie decyzji w formie papierowej – pojawiła się wobec osób przekraczających granicę RP (§ 4 ust. 1 rozporządzenia RM).

4. Oświadczenie osoby odbywającej kwarantannę jako wystarczające do potwierdzenia pracodawcy nieobecności w pracy

Propozycja zmiany § 4 rozporządzenia RM w sprawie ograniczeń tak, aby była w nim mowa o kwarantannie jako takiej, a nie tylko kwarantannie odbywanej po przekroczeniu granicy państwowej i wskazanie, że podstawą wypłaty wynagrodzenia, o którym mowa w [art. 92](#) ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320), lub świadczenia pieniężnego z tytułu choroby określonego w odrębnych przepisach, w przypadku nie otrzymania decyzji organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej w terminie, pozwalającym osobie kwarantannowanej na jej dostarczenie pracodawcy w terminach zgodnych z Kodeksem pracy, było oświadczenie osoby odbywającej kwarantannę. Złożenie oświadczenia byłoby fakultatywne i miałoby zastosowanie tylko wtedy, gdy osoba odbywająca kwarantannę nie otrzymałaby decyzji papierowej w stosownym terminie.

Taka formuła pozwoliłaby odciążyć PIS, ponieważ nie byłoby konieczne zachowanie tak wielkiego tempa pracy przy wydawaniu decyzji. Decyzja byłaby dokumentem wtórnym dla płatnika składek (po złożeniu oświadczenia osoby odbywającej kwarantannę). Nie generowałoby też dodatkowych telefonów do Inspekcji z domaganiem się niezwłocznego wydania zaświadczenia (decyzji) o kwarantannie.

5. Przeniesienie najistotniejszych ograniczeń w przypadku wystąpienia stanu epidemii do przepisu rangi ustawy.

W celu efektywności stosowania koniecznych ograniczeń, zasadne jest umieszczenie ich w akcie prawnym rangi ustawy.

Propozycja nowelizacji ustawy zakaźnej - po art. 46a dodaje się art. 46aa w brzmieniu:

„46aa. 1. W przypadku wystąpienia stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego o charakterze i w rozmiarach przekraczających możliwości działania właściwych organów administracji rządowej i organów jednostek samorządu terytorialnego, na zagrożonym obszarze ustanawia się ograniczenia polegające na powszechnym:

- 1. obowiązku poddania się badaniom lekarskim oraz stosowania innych środków profilaktycznych i zabiegów, w tym obowiązku zakrywania ust i nosa;*
- 2. zakazie opuszczania miejsca zamieszkania w innym celu niż ochrona zdrowia, wykonywanie pracy zarobkowej, pobieranie nauki lub innym uzasadnionym i niezbędnym życiowo;*
- 3. zakazie przebywania w określonych miejscach;*
- 4. nakazie sposobu przemieszczania się pieszo z zachowaniem odległości nie mniejszej niż 1,5 m od innych osób.*

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w art. 46a, Rada Ministrów określa czas trwania i obszar na którym obowiązują ograniczenia wolności i praw człowieka i obywatela, o których mowa w ust. 1 oraz szczegółowy zakres ograniczeń.”

6. Zapewnienie szybkiego i skutecznego nakładania mandatów za nieprzestrzeganie ograniczeń

Przepis o charakterze wykroczeniowym umożliwi szybkie i skuteczne nakładanie mandatów za nieprzestrzeganie ograniczeń przyczyniające się do niekontrolowanego rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2. Zwiększy to presję społeczeństwa na podporządkowanie się przedmiotowym ograniczeniom i spowoduje powolniejsze rozprzestrzenianie się wirusa SARS-CoV-2.

- a) Propozycja - w ustawie z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz.U. z 2019 r. poz. 821, z późn. zm.), po art. 52b dodaje się art. 53 w brzmieniu:

„53. Kto nie podporządkowuje się ograniczeniom ustalonym na podstawie art. 46aa ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2019 r. poz. 1239 z późn. zm.) podlega karze grzywny nie niższej niż 1000 zł.”

- b) w ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2020 r. poz. 729, z późn. zm.), w art. 96 po § 1ab dodaje się § 1ac w brzmieniu:

„§ 1ac. W postępowaniu mandatowym, w sprawach o czyn określony w art. 53 Kodeksu wykroczeń można nałożyć grzywnę w wysokości do 5000 zł.”

7. Zgłaszanie wyników dodatkich SARS-CoV-2 badań wykonywanych komercyjnie

Zgodnie z obowiązującymi obecnie przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 października 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1758) do stacji sanitarno-epidemiologicznych za pomocą systemu EWP zgłaszane są indywidualne wyniki jedynie tych testów, które zostały sfinansowane ze środków publicznych (§ 2 ust. 14). Natomiast testy finansowane ze środków innych niż środki publiczne zgłaszane są w systemie EWP jedynie zbiorczo w formie liczbowej bez danych indywidualnych (§ 2 ust. 16).

Dodatknie wyniki indywidualne testów wykonanych komercyjnie są zgłaszane za pośrednictwem formularzy ZLB, które są przysyłane do stacji najczęściej mailem.

Powyższa sytuacja powoduje konieczność ich ręcznego wpisania do EWP w celu nałożenia izolacji na osobę zakażoną.

Przy obecnej liczbie zgłoszeń wyników dodatkich z testów komercyjnych powoduje to istotne dodatkowe obciążenie pracowników PSSE pracą i może powodować (miejscami już powoduje) opóźnienia w nakładaniu izolacji na osobę zakażoną i kwarantanny na jej otoczenie.

W związku z powyższym właściwym byłoby zobowiązanie wszystkich laboratoriów wykonujących testy SARS-CoV-2 na zasadach komercyjnych do zgłaszania dodatkich wyników badań poprzez system EWP, poprzez zmianę przepisów. Propozycja:

§ 2. 14. W przypadku wykonania testu diagnostycznego w kierunku zakażenia wirusem SARS-CoV-2 medyczne laboratorium diagnostyczne jest obowiązane do wprowadzenia do systemu teleinformatycznego,

o którym mowa w ust. 3 pkt 1 danych o:

- 1) wyniku dodatnim, ujemnym i nierozstrzygającym – w przypadku badań finansowanych ze środków publicznych,*
- 2) wyniku dodatnim uzyskanym metodą RT-PCR – w przypadku badań finansowanych ze środków innych niż środki publiczne.*

8. Zmiana regulacji dot. czasu pracy pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Zmiana przepisów dotyczących czasu pracy (nadgodzin) pracowników PIS jest niezbędne dla utrzymania zdolności stacji sanitarno-epidemiologicznych do realizacji zadań przeciwepidemicznych. Praktycznie w każdej stacji normy czasu pracy są przekroczone (jak również maksymalnie możliwa do wykorzystania liczba godzin nadliczbowych). Rozwiązanie opracowano w oparciu o podobną konstrukcję włączeń ze stosowania norm Kodeksu pracy, przewidzianą dla żołnierzy.

Propozycja - w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2019 r. poz. 1239 z późn. zm.) po art. 46c dodaje się art. 46ca w brzmieniu:

„46ca. 1. Wymiar czasu pracy pracowników wykonujących działania przeciwepidemiczne i zapobiegawcze dla zminimalizowania skutków epidemii jest określony ich zadaniami służbowymi. Do tych pracowników nie stosuje się przepisów art. 131 – 133, art. 147, art. 150, art. 151 § 1 i § 3-5, art. 151² § 2 zd. 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320).

2. Pracownikowi, o którym mowa w ust. 1, przysługuje prawo do co najmniej:

1. 8 godzin nieprzerwanego odpoczynku w każdej dobie;
2. 20 godzin nieprzerwanego odpoczynku w okresie siedmiodniowym.

3. Pracodawca pracownika, o którym mowa w ust. 1:

1. nie ma obowiązku sporządzania rozkładu czasu pracy;
2. systemy i rozkłady czasu pracy wprowadza obwieszczeniem, informując o nim zakładową organizację związkową, a pracodawca u którego nie działa zakładowa organizacja związkowa – przedstawicieli pracowników wybranych w sposób przyjęty u danego pracodawcy;
3. może stosować systemy i rozkłady czasu pracy nie przewidziane w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320) oraz modyfikować istniejące w zależności od potrzeb zakładu pracy.

4. W przypadku pracownika, o którym mowa w ust. 1, niezależnie od systemu i rozkładu czasu pracy:

1. dopuszczalna jest praca w godzinach nadliczbowych;
2. okres rozliczeniowy może być wydłużony do 12 miesięcy;
3. dopuszczalne jest wydłużenie dobowego wymiaru czasu pracy do 16 godzin;
4. pracodawca może ustalić indywidualny rozkład czasu pracy którym pracownik jest objęty;
5. dopuszcza się pracę w niedziele i święta;
6. ponowne wykonywanie pracy w tej samej dobie nie stanowi pracy w nadgodzinach;
7. praca wykonywana ponad obowiązujące pracownika normy czasu pracy stanowi pracę w godzinach nadliczbowych;
8. praca może być planowana jako praca w godzinach nadliczbowych;
9. dodatek o którym mowa w art. 151¹ § 1 i 2, art. 151⁸ § 1 oraz art. 151¹¹ § 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320) zwiększa się o 25% wysokości.”;

➤ Zagadnienia natury organizacyjnej

1. Potrzeba pilnego wzmocnienia kadrowego!!!

Po 7 miesiącach pracy, w niezmiennym składzie osobowym, w trybie 7 dni w tygodniu/24 godziny na dobę nie da się dalej obsługiwać rosnących w cyklu codziennym zadań (prowadzenie wywiadów epidemiologicznych, obsługa połączeń z infolinii, sprawozdawczość, badania laboratoryjne, koordynacja zespołów wymazowych itp.) oraz części zadań statutowych np. związanych z bezpieczeństwem żywności i wody. W szczególności, z uwagi na liczne absencje chorobowe związane ze stanem skrajnego przemęczenia, przekroczenia ustawowych limitów nadgodzin i braku jakiejkolwiek motywacji (pracownicy Inspekcji w związku ze stanem epidemii i trybem szaleńczej pracy na pierwszej linii frontu nie otrzymali od początku br. żadnych dodatkowych premii czy gratyfikacji), niemożliwe jest wdrażanie procesów usprawniających działalność Inspekcji (digitalizacja) z uwagi na fakt braku zasobów do właściwego wdrożenia. W wielu Stacjach Sanitarno-Epidemiologicznych w kraju kadra, z uwagi na zakażenia i kwarantanny, jest obecnie zdziesiątkowana. Potrzebne jest zatem realne wsparcie kadrowe, a nie pozostające bez skutku wsparcie kadrowe ze strony wojewodów, które wielu w województwach jest czysto symboliczne.

2. Przygotowanie mapy drogowej dotyczącej prowadzonej właśnie informatyzacji

Obecnie wdrażana informatyzacja nie jest oparta o zmapowanie procesów odbywających się w Inspekcji, lecz na błędnych założeniach, niekonsultowanych z poziomem terenowym (operacyjnym) Inspekcji. Szalenie

błędnym jest założenie, że braki sprzętowe i liczone w systemach operacyjnych to jedyne niedostatki tej organizacji. Do wdrożenia tego typu fundamentalnych i niewątpliwie potrzebnych zmian konieczne jest właściwe opisanie procesów oraz poznanie, szczególnie na poziomach wojewódzkim i powiatowym. Centralne planowanie takiej zmiany, bez konsultacji, skazuje ten proces z góry na porażkę.

3. Usprawnienie przepływów finansowych

Finansowanie Inspekcji Sanitarnej od lat pozostawiało wiele do życzenia. Obecny rok i system finansowania oparty o rezerwę pozostającą w dyspozycji prezesa Rady Ministrów dodatkowo utrudniało pracę tej obciążonej służby. Środki na nadgodziny pracowników, w naturalny sposób nieuwzględnione w zaniedbywanych i niedoszacowanych przez lata budżetach, niejednokrotnie oczekiwały na realizację przez 4-5 miesięcy, podobnie jak wnioski o finansowanie wydatków rzeczowych Inspekcji ponoszonych na walkę z COVID-19.

Niezbędne jest zatem postawienie środków w tym zakresie do dyspozycji wojewodów, finansujących działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w województwie lub znaczące usprawnienie tego niewydolnego procesu.

Kontakt dla mediów:

Emil Muciński

rzecznik, Instytut Interwencji Gospodarczych BCC

tel. 602 571 395, 22 58 26 113

e-mail: emil.mucinski@bcc.org.pl; instytut@bcc.org.pl

*Business Centre Club powstał pod koniec XX w., w 1991 roku. Jest prestiżowym Klubem przedsiębiorców i największą w kraju ustawową organizacją indywidualnych pracodawców. Grupa BCC składa się z Klubu BCC, Związku Pracodawców BCC i Studenckiego Forum BCC. Członkowie BCC zatrudniają ponad 400 tys. pracowników, obroty firm sięgają 20 miliardów złotych a siedziby rozlokowane są w blisko 250 miastach. Na terenie całej Polski działają 22 łóże regionalne. Do BCC należą przedstawiciele wszystkich branż, międzynarodowe korporacje, instytucje finansowe i ubezpieczeniowe, firmy telekomunikacyjne, najwięksi polscy producenci, uczelnie wyższe, koncerny wydawnicze i znane kancelarie prawne. Członkami Klubu są także prawnicy, dziennikarze, naukowcy, wydawcy, lekarze, wojskowi i studenci. BCC koncentruje się na działaniach na rzecz rozwoju gospodarki i pomocy przedsiębiorcom, jest ustawowym członkiem Rady Dialogu Społecznego. Koordynatorem wszystkich działań BCC jest Marek Goliśzewski.
Kontakty prasowe: https://www.bcc.org.pl/strefa_eksperta/kontakty-do-ekspertow, więcej: <https://www.bcc.org.pl/> oraz: <https://www.facebook.com/businesscentreclub>*